

Motion till riksdagen 2012/13:U12

av Urban Ahlin m.fl. (S)
med anledning av skr. 2012/13:80

Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2012

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om EU som utrikespolitisk aktör.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rättsliga och inrikes frågor.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en europeisk energimarknad.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en europeisk näringspolitik.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om äktenskap och registrerat partnerskap.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en ny politik för fler jobb.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att konkurrera med kompetens – inte med låga löner.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rätten till en god arbetsmiljö.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige måste stå upp för jämställdheten i Europa.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om starka kollektivavtal.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att EU behöver ett socialt protokoll.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om jordbruk, livsmedel och fiske.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om miljön.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en skatt på finansiella transaktioner.

Fel! Okänt namn på

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ideella föreningar också i fortsättningen ska vara moms-befriade.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om nedsatt moms för e-böcker och nedladdningsbara ljudböcker.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att kommissionens förslag till ett nytt sparanddirektiv drivs igenom.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Liechtenstein och Schweiz måste ställas under gemensamt, europeiskt tryck i fråga om både antibedrägeriavtal och informationsutbyte i skattefrågor.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU och OECD noga bör följa hur informationsutbytesavtalen fungerar i praktiken och verka för förbättringar av OECD:s standardavtal.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU och OECD ska verka för en mer multilateral ansats i skatteavtalsarbetet för att hjälpa utvecklingsländerna att också få del av dolda tillgångar genom informationsutbyte.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skatteredovisningen i alla länder öppnas upp genom ett världsomspännande krav på land-för-land-rapportering.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Erasmus för alla.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om yrkeskvalifikationsdirektivet.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett gemensamt europeiskt asylsystem.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den europeiska försvarsindustrin.

Motivering

Socialdemokraterna vill att EU i grunden ska vara ett mellanstatligt samarbete, där vi tillsammans med de andra medlemsstaterna kan lösa problem som kräver gemensamma lösningar. Socialdemokratisk politik handlar alltid om att möjliggöra för människor att forma sitt eget liv. När krisen rullar fram, jobben hotas, välfärden försämras och klyftorna mellan människor ökar drabbar det oss alla. Människor och utveckling hålls tillbaka; jobb och välfärd går förlorade.

Den ekonomiska och finansiella krisen ser vi inget slut på och den redan skyhöga arbetslösheten fortsätter öka. De senaste åren har ägnats åt akut kris- hantering där ett pärlband av åtgärder har beslutats på EU-nivå, såsom sex-

packen, tvåpacken, europpluspakten m.m., för att främst euroländerna ska få möjlighet att reda ut sina svåra problem.

För oss socialdemokrater är det en självklarhet att länderna ska ha ordning och reda i ekonomin – det är grunden för vår sysselsättningspolitik – men i det konservativt styrda Europa har fokus ensidigt varit på åtstramningar och strukturreformer, vilket vi nu ser resultatet av. Över 26 miljoner är arbetslösa i EU varav hissnande 5,7 miljoner är unga. Det är ett urdåligt betyg!

Samtidigt försöker vissa krafter utnyttja krisen till att förskjuta mer makt till EU. Vi ser med stark oro på dessa förslag som förändrar EU-samarbetet i grunden.

Fokus måste ligga på jobben och arbetslösheten; forskning och utveckling samt innovation och utbildning. Det behövs investeringar; det är avgörande för EU:s ekonomiska tillväxt. Samarbete mellan medlemsländerna för ett konkurrenskraftigt och hållbart Europa är nödvändigt.

Därför är konflikten mellan oss och de borgerliga partierna densamma här hemma som i Europa. Vi socialdemokrater sätter alltid jobben och människan främst.

Ett väl fungerande EU kan bidra till att Sverige växer sig starkare och tryggare. Det kräver att EU arbetar med rätt saker. Så är det inte alltid i dag. Många beslut om vår framtid lämpar sig inte för beslut i Bryssel.

Företagens frihet på EU:s inre marknad får aldrig användas på bekostnad av principen om ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Dessutom måste EU bättre spegla det faktum att hälften av Europas befolkning består av kvinnor.

Vi vill att EU ska vara en union för hållbar tillväxt och full sysselsättning. Ett väl fungerande EU bidrar till ett starkt och tryggt Sverige. Klimat- och miljöarbetet inom EU är ett av de bästa exemplen på hur vi gemensamt kan möta hot som inget land kan klara ensamt. Vi socialdemokrater vill att Sverige ska vara ett land som är med och driver EU:s aktiva klimatpolitik – inte bromsar den.

Regeringen måste kraftfullt driva riksdagens tillkännagivande om att Sverige bör kräva att EU ska anta ett juridiskt bindande protokoll, som tydliggör att grundläggande fackliga rättigheter såsom den fria förhandlings- och konflikträtten samt rätten att fritt teckna kollektivavtal gäller inom EU och att dessa inte underordnas EU:s ekonomiska friheter.

Det innebär att anställda ska ha rätt att bl.a. vidta sympatiåtgärder för löntagare i ett annat land. I tillkännagivandet anges att en sådan femte frihet bör gälla inom hela EU och komplettera dagens fyra friheter på den inre marknaden.

I krisens och arbetslöshetens Europa vinner högerpopulistiska budskap gehör. Minoriteter och religiösa grupper utsätts ånyo för övergrepp. Europa måste stå starkt i kampen för mänskliga rättigheter också på hemmaplan. Därför måste också EU-länders bristande respekt för mänskliga rättigheter kritiseras. I Ungern växer tyvärr högerextrema partier samtidigt som den ungerska regeringen kopplar ett allt hårdare grepp om institutioner och medier.

Fel! Okänt namn på

EU behövs också som en kraftfull aktör på den världspolitiska arenan – för global fred och säkerhet, för mänskliga rättigheter samt för ökad solidaritet och demokrati. EU kan med sin politik för bistånd, handel, migration, jordbruk och klimat påverka hela världens utveckling.

Därför gäller våra mål om fler jobb, ett hållbart klimat och en solidarisk politik både för Sverige och för Europa.

När världen är osäker är det viktigt med ansvarstagande och samarbete. Inget land kan i dag stå ensamt. I kampen mot arbetslöshet, finans- och klimatkris, brottslighet och konflikter blir vi starkare tillsammans än var och en för sig. I en värld som blir alltmer gränslös behöver demokratin bryta igenom för att påverka globalt.

EU som utrikespolitisk aktör

EU har en viktig roll att spela i världen, och EU:s gemensamma utrikespolitik är en mycket viktig del av EU-samarbetet. Grunden för den gemensamma utrikespolitiken är strävandet efter gemensamma ståndpunkter. Det är långt ifrån alltid som det är lätt att skapa enighet mellan 27 medlemsländer och ibland är det trots omsorgsfulla försök omöjligt. Ändå är det viktigt och värdefullt att fortsätta arbetet inom EU och ständigt söka enighet om utrikespolitiken.

Vetorätten på utrikespolitikens område måste gälla även i fortsättningen. Ytterst bidrar den till att utveckla gemensamma ståndpunkter inom EU, och när EU väl kan agera enat innebär det en betydande styrka på den internationella scenen.

Sverige ska vara pådrivande i EU:s utrikespolitiska arbete. EU-medlemskapet är vare sig en ursäkt eller ett skäl till svensk tystnad på den internationella scenen. Sverige ska naturligtvis i största möjliga mån eftersträva enighet inom EU, men går inte enighet att uppnå måste Sverige alltid vara berett att hävda sin uppfattning. Sverige har historiskt varit ett land som trots sin mindre storlek har spelat en stor roll i den internationella debatten. Genom att i dag agera tillsammans med övriga EU-länder kan vår utrikespolitik få den tyngd som ett gemensamt EU-agerande ger.

Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik

EU behöver mer av gemensamt uppträdande i viktiga utrikespolitiska situationer för att kunna påverka stormakternas agerande. Vi måste öka EU:s förmåga i det globala samarbetet så att unionen kan vara en progressiv och säkerhetsskapande kraft, inte minst i Förenta nationerna.

EU:s snabbinsatsstyrkor där Sverige bidragit genom den nordiska snabbinsatsstyrkan (Nordic battle group, NBG) har skapats för att avhjälpa kriser och humanitära nödlägen. Det finns dock anledning att se över hur användbar och kostnadseffektiv denna modell är. EU:s snabbinsatsstyrkor har aldrig använts, de är mycket kostsamma och de binder upp stora resurser över lång tid. Stridsgrupperna har aldrig använts, de är mycket kostsamma och de binder

Fel! Okänt namn på

upp stora resurser över lång tid. I dag är det bl.a. av detta skäl mycket få svenska soldater som deltar i de av FN ledda insatserna. Samtidigt råder brist på personal och utrustning från länder som Sverige i dessa FN-ledda fredsbevarande insatser. Vi socialdemokrater anser att målet bör vara att nästa internationella operation Sverige deltar i ska vara ledd av Förenta nationerna.

Socialdemokraterna vill att EU stärker sin förmåga att, med medlemsstaternas resurser, bidra till att bevara fred, förebygga konflikter och stärka internationell säkerhet genom civila och militära insatser.

Att stärka EU:s kris- och konflikthanteringsförmåga också utanför EU:s gränser, samt att den ställs till FN:s förfogande, är en utveckling vi socialdemokrater aktivt har drivit på. Sverige ska fortsätta att bidra till dessa förmågor.

Arbetet utifrån FN-resolutionerna 1325 och 1820 m.fl. måste intensifieras. Kvinnors rättigheter och perspektiv måste få bättre genomslag i arbetet för fred och säkerhet. Ett ökat kvinnligt deltagande i konfliktförebyggande och krishantering före, under och efter en konflikt är en förutsättning för hållbar fred och utveckling. Alla länder ska upprätta nationella handlingsplaner för genomförandet av resolution 1325. Vi vill också understryka vikten av att 1325 implementeras i EU-sammanhang. Det är viktigt att Sverige agerar både nationellt och internationellt för att förbättra arbetet med FN:s resolutioner såsom 1325 och 1820 m.fl. relaterade resolutioner. Sverige måste i detta arbete vara en pådrivande kraft i EU.

EU kan främja fred och agera konfliktförebyggande genom den gemensamma utrikes- handels- och biståndspolitiken samt genom olika bilaterala avtal. Också för de länder som inte är aktuella för medlemskap kan utbytet med EU vara av stor betydelse. Vi vill främja gemensam säkerhet och efterlevnad av mänskliga rättigheter.

EU som global utvecklingsaktör

EU är världens största biståndsgivare. EU är och ska vara en pådrivande aktör för att uppnå FN:s millenniemål. För att det ska lyckas krävs att mer av EU-biståndet fokuseras på fattigdomsbekämpning och att EU:s olika politikområden bättre samordnas och inte motverkar varandra, i enlighet med Policy Coherence for Development. Med Lissabonfördraget är det fördragsbundet att utvecklingsmålen ska beaktas vid beslut inom olika politikområden som skrivelsen tar upp. Dock visar utvärderingar på stora brister i det arbetet och dessa brister måste åtgärdas.

Jordbruks-, fiske- och handelspolitiken är centrala områden som måste reformeras inom EU för att främja och inte bromsa utvecklingsländernas möjligheter.

Sverige ska vara pådrivande för att EU:s medlemsländer höjer sina bistånds nivåer. I krisens spår har biståndet från EU-länderna minskat. Sverige bör också verka för att politikområden också på det europeiska planet strävar åt samma håll för en hållbar global utveckling.

EU har sedan en tid antagit grundläggande regler för EU:s budgetstöd till samarbetsländer inom det internationella utvecklingsarbetet. I dessa regler

Fel! Okänt namn på

finns tre olika typer av ”kontrakt”. Beroende på vilket kontrakt det gäller är omfattningen på samarbetet olika stort och kraven på samarbetslandet olika höga. Ju närmare och mer omfattande samarbete desto högre krav på samarbetslandet. De tre kontraktsnivåerna är (fritt översatt till svenska): God styrnings- och utvecklingskontrakt, sektorreformskontrakt och samhällsbyggnadskontrakt. Socialdemokraterna är positiva till denna modell och att kraven ökar på samarbetsländerna i takt med att samarbetet blir mer omfattande. Det är en bra utgångspunkt även för svenskt bilateralt arbete.

Majoriteten av världens fattiga människor lever i dag i medelinkomstländer. Den gamla indelningen i utvecklingsländer respektive utvecklade länder räcker inte längre för att beskriva världen. Det internationella utvecklingsarbetet måste delas in i två huvuddelar: det som riktas till att bekämpa fattigdomen i fattiga länder och det som riktas till människor som lever i fattigdom i medelinkomstländer. Detta ställer krav på ett nytt utvecklingssamarbete där nya samarbetsformer spelar en viktig roll. Socialdemokraterna anser att även fattiga som lever i medelinkomstländer måste kunna nås av utvecklingssamarbetet.

För att värna gjorda framsteg och för att öka ansträngningarna att uppnå resterande mål krävs att världens ledare håller fast vid de åtaganden som millenniemålen innebär. Inte minst måste mål 8 om globalt partnerskap med ökat bistånd, rättvisare handel och minskade skuldbördor uppfyllas. Även om några av millenniemålen nu uppfyllts innebär det bara att minst lika mycket arbete återstår för att bl.a. utrota fattigdomen. Just nu pågår arbetet med att formulera nya mål för hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling, efter 2015.

Socialdemokraterna anser att de nuvarande målen måste förverkligas och ambitionerna därefter höjas väsentligt. De nya målen måste också omfatta ökad demokrati och ökad respekt för de mänskliga rättigheterna.

Sammantaget utgör EU:s biståndspolitik en stor möjlighet för Europas medlemsländer att gemensamt på ett kraftfullt och konstruktivt sätt främja en mer rättvis och demokratisk värld och därmed spegla EU:s grundläggande värderingar i en värld som riskerar att polariseras.

EU:s grannskapspolitik

Socialdemokraterna lägger stor vikt vid EU:s arbete att främja demokrati och utveckling i de regioner som gränsar till vår union.

När det kommer till *det södra grannskapet* ser vi att kampen för demokrati, värdighet och mänskliga rättigheter pågår alltjämt i Nordafrika och delar av Mellanöstern. Omvandlingen från diktatur till demokrati präglas dess värre av många problem och bakslag. Varje land är unikt och måste behandlas på sådant sätt.

Vi socialdemokrater har många gånger skrivit om hur vi tycker att EU bör agera för att främja demokratikampen i unionens södra grannskap och vill här endast upprepa några punkter i korthet.

Dess värre finns det flera exempel där EU:s politik varit kontraproduktiv. USA och många EU-länder höll länge arabvärldens diktatorer under armarna i

utbyte mot stabilitet, olje- och gasleveranser samt hjälp med att stoppa flyktingströmmar. Kortsiktiga intressen av stabilitet och ekonomisk vinning får inte överskugga det långsiktiga intresset av att stödja våra värderingar och därmed människors rättmätiga krav på demokrati och mänskliga rättigheter. EU ska i stället vara sina värderingar trogen så att man genuint kan stötta utveckling och demokrati som leder till hållbar stabilitet.

EU har antagit nya program och principer för sitt samarbete med regionen efter den arabiska vårens inledning. Nu måste unionen också leva upp till dessa nya åtaganden om "mer-för-mer" där stödets storlek avgörs av hur genuint mottagarlandet reformeras. EU:s värderingar måste komma till uttryck i handling. De samarbetsavtal unionen har med länderna i regionen måste bygga på en tydlig koppling till demokratisk utveckling och respekt för mänskliga rättigheter. Dessutom bör stödet till att upprätta rättsstater, bygga demokratiska institutioner och främja fria medier vara mer kraftfullt.

Medelhavet är Europas Rio Grande. Det är det vatten som skiljer européernas välstånd från nordafrikanernas fattigdom, arbetslöshet och brist på framtidshopp. I detta vatten drunknar människor, desperata av fattigdom, när de i undermåliga båtar försöker nå en bättre framtid. Många gånger har vi socialdemokrater påtalat de utsiktslösa försöken att genom fler patrullbåtar, flygövervakning och högre staket stänga ute dessa människor i deras desperata jakt på en framtid. Den enda långsiktiga lösningen är att EU ändrar sin politik och låter dessa länder få möjlighet till ekonomisk utveckling så att de enorma klyftorna utjämnas. Exportstöd till europeiska jordbruksprodukter hindrar afrikanska bönder att sälja sina produkter. Importrestriktioner och tullavgifter hindrar en handel som skulle kunna vara till ömsesidig nytta för både Europa och norra Afrika.

Politiska reformer samt ekonomisk och social utveckling är centrala faktorer för att skapa framtidshopp. EU bör därför reformera jordbrukspolitiken och underlätta handel och kontakter mellan människor, exempelvis genom ökat studentutbyte.

När det gäller *Marocko* skriver regeringen att rådet för handelsfrågor ska ingå djupgående frihandelsavtal med bl.a. Marocko. Socialdemokraterna vill understryka dels att folkrätten måste respekteras, dels att handelsavtal med Marocko endast kan avse Marockos erkända territorium, dvs. inte det ockuperade Västsahara. Produkter från ockuperat område ska därmed inte omfattas av samma förmåner som marockanska produkter.

Angående *Västsahara* menar socialdemokraterna att regeringen bör efterkomma riksdagens beslut att Sverige bör erkänna den sahariska arabiska demokratiska republiken som stat samt verka för detta i EU.

Sverige bör vara pådrivande inom EU gällande arbetet med hur EU:s relation till *Vitryssland* ska utvecklas och hur EU bäst kan stödja Vitrysslands suveränitet och demokratisering. Under en tid skedde positiva steg men tyvärr har det vänt de senaste åren. Reseförbud och sanktioner mot Lukasjenko och hans närmaste krets är motiverade åtgärder. Den stora utmaningen är emellertid att möjliggöra för den vitryska befolkningen att närma sig Europa och den vägen så demokratiska frön i det vitryska samhället. Det är positivt att EU har erbjudit Vitryssland förhandlingar om förenklade viseringsavtal för att för-

Fel! Okänt namn på

enkla resandet för vanliga vitryska medborgare. Vi socialdemokrater har länge påtalat att EU:s visumpolitik är kontraproduktiv. Vitryssarna känner sig inte bara inestängda av regimen, de känner sig också utestängda av EU.

Den diplomatiska kris mellan Vitryssland och Sverige som briserade i augusti 2012 innebär dessutom ytterligare steg mot isolering för landet. Det är djupt olyckligt. Socialdemokraterna vill understryka vikten av dialog och kontakter mellan människor liksom handel och utbyte mellan organisationer för att bryta den isolering som många vitryssar upplever. Därför innebär krisen en utmaning för Sverige att samtidigt hantera olika skeenden. Vi ska kritisera Vitrysslands brott mot mänskliga rättigheter samt vidta nödvändiga åtgärder med anledning av krisen. Men Sverige måste också värna möjligheterna till fortsatta kontakter och relationer med Vitryssland. Organisationer kommer att få det svårare att arbeta med stöd till demokratikampen om Sverige inte har en fungerande diplomatisk verksamhet i landet. Sverige bör inom EU samla likasinnade länder som vi kan samarbeta strukturerat med kring konkret stöd till demokratiutveckling i Vitryssland.

Mellanöstern

Palestinier och israeler är hårt drabbade av många decenniers konflikt. I konfliktens spår ligger raserade möjligheter till utveckling och krossade fredsinstitut. Både israeler och palestinier har rätt till frihet, utveckling och säkerhet. Alla parter måste därför avstå från våld och möjliggöra fredsförhandlingar. Israel är den starkaste parten i konflikten och har därför ett särskilt ansvar. Utbyggnaden av illegala bosättningar samt muren på ockuperad mark, ockupationen av Västbanken och Östra Jerusalem samt blockaden av Gaza måste upphöra.

Krigen i Gaza och Libanon har visat att militärt våld inte kan leda till en lösning på denna svåra konflikt. Endast fredsförhandlingar, där alla relevanta parter deltar, kan leda till verklig fred och säkerhet – en uthållig fred som vilar på att alla berörda parter respekterar folkrätten, FN:s resolutioner och rätten till en fredlig samexistens.

Vi socialdemokrater anser att Sveriges röst för fred, frihet och folkrätt måste vara kraftfull, i såväl EU som FN. Sverige ska därför erkänna staten Palestina. Att vänta med ett erkännande av staten Palestina ger bara dem som vill omöjliggöra en framtida palestinsk statsbildning andrum att fortsätta sin politik. Ett erkännande av staten Palestina från Sverige och ett stort antal andra länder är förmodligen det bästa sättet att visa att det internationella samfundet är fast beslutet att stödja en tvåstatslösning. Därmed skapas utsikter för reella fredsförhandlingar.

Såväl israeler som palestinier drömmer om att få leva i trygghet och kunna skapa sig en framtid i sina respektive erkända stater. Om inte den israeliska ockupationen och bosättningspolitiken upphör kommer detta att stanna vid att vara en dröm. Sverige måste markera kraftfullt att dessa bosättningar, som strider mot folkrätten, får konsekvenser. Vi är positiva till att EU har ett handelsavtal med Israel. Men det måste göras mycket tydligt att produkter från bosättningarna inte är produkter från Israel. De ska alltså inte omfattas av

avtalets förmåner. Därför kräver vi socialdemokrater att Sverige inför ursprungsmärkning av varor från bosättningarna och vi vill att Sverige agerar för att fler EU-länder gör likadant.

Vi menar också att EU bör ta fram mekanismer för att stoppa finansiella transaktioner till bosättarna för att markera mot bosättningspolitiken.

Situationen i *Syrien* är fruktansvärd och trotsar all beskrivning. Dödandet, våldet och förtrycket måste få ett slut och ansvar utkrävas. Vi stödjer Lakhdar Brahimi, FN:s och Arabförbundets fredssändebud, i hans arbete för vapenvila och fred.

Sverige tillhör de länder som ger allra mest för att hjälpa flyktingar och andra som har drabbats av konflikten. Många svenskar har också starka band till den berörda regionen. Det är viktigt att vi inte bara passivt bevitnar den tragedi som nu utspelas. Socialdemokraterna anser att Sverige och EU bör öka sina humanitära insatser då behoven är enorma.

Socialdemokraterna har kritiserat Carl Bildt eftersom Sverige som enda EU-land inte skrev under en uppmaning till FN:s säkerhetsråd att hänvisa krigsförbrytelser begångna i Syrien till ICC. Huvudsakligen delar vi dock regeringens bedömningar avseende situationen i Syrien och vilka åtgärder som kan vidtas.

EU:s utvidgning

För oss socialdemokrater är det viktigt att slå fast att utvidgningen av EU är den största framgången på Europas kontinent. Vi menar att alla europeiska länder som möter kraven på medlemskap ska kunna bli EU-medlemmar.

Turkiets framtida medlemskap är en mycket omdiskuterad fråga i många europeiska länder. För oss socialdemokrater har inställningen alltid varit att det inte är frågan om Turkiet kan bli medlem utan när. Detta när avgörs av hur snabbt Turkiet klarar att uppfylla de kriterier som krävs för ett medlemskap. Vi ser ett framtida turkiskt EU-medlemskap som viktigt inte minst med tanke på hur det främjar rättigheterna för kurder och andra folkgrupper.

EU:s utvidgning har varit framgångsrik och Socialdemokraterna stöder en fortsatt utvidgning. Den har främjat demokratisk och ekonomisk utveckling. Sverige bör stödja nödvändiga reformer i Turkiet och de andra kandidatländerna för att de ska kunna bli EU-medlemmar när de vill och när de uppfyller de uppställda kriterierna.

Vi socialdemokrater stöder länderna på Balkan i deras strävan mot ett EU-medlemskap. Ett framtida EU-medlemskap för länderna på Balkan är det viktigaste verktyget för försoning, stabilitet och utveckling. Kroatien kommer inom kort att träda in i EU-kretsen. Vi välkomnar att Island har påbörjat vägen mot ett EU-medlemskap.

Rättsliga och inrikes frågor

Vi lever i en värld i snabb förändring. Under de senaste decennierna har vi både internationellt och nationellt upplevt mycket stora politiska, sociala, ekonomiska och teknologiska omvälvningar – en del av dem positiva, andra negativa.

Fel! Okänt namn på

Europa och världen i stort präglas i dag av mycket stora sociala och ekonomiska klyftor. Europas länder är under stark ekonomisk prövning. Massarbetslösheten och nedskärningar av de offentliga utgifterna leder till ökad fattigdom, utanförskap och utslagning. Det är en utveckling som skapar en grogrund för ökad kriminalitet. Bara i vårt närområde lever människor med helt olika ekonomiska förutsättningar. Det utnyttjas skamlöst av olika kriminella grupperingar som ägnar sig åt människohandel. Hundratusentals kvinnor och barn förs till Västeuropa för att utnyttjas som prostituerade i sexindustrin under vidriga slavliknande förhållanden. Ytterligare hundratusentals människor förs in för att arbeta svart i t.ex. bygg- och restaurangsektorerna, till undermålig betalning och under usla bostadsförhållanden. Vi vill att EU kraftfullt ska agera för att sätta stopp för alla former av människohandel. Vi vill därför förstärka samarbetet mellan polis, tull och åklagare i EU.

Nyligen skärptes straffet för sexköp i Sverige för att visa allvaret i sådana handlingar. Det var en fråga som vi socialdemokrater länge drivit. Men det räcker inte att sexköpslagen skärps i Sverige. Sexköp sker även av ett stort antal svenskar som befinner sig utomlands. Det är inte acceptabelt att kvinnor och män, ofta i fattigare länder, ska kunna utnyttjas av svenska sexköpare utan att det ska vara olagligt. Vi vill därför ta bort kravet på dubbel straffbarhet när det gäller sexköp. Det skulle innebära att svenskar som åker utomlands för att köpa sex i länder där detta inte är kriminaliserat begår en kriminell handling och kan lagföras i Sverige. I Norge har detta gjorts. Det finns ingen anledning till att vi i Sverige inte ska kunna göra det också. Vi tror att det går att påverka andra länder om vår syn på sexköp. Därför är det viktigt att den svenska regeringen driver frågan om sexköpslagen i EU. Det måste tydliggöras att prostitution och människohandel har ett starkt samband.

Globaliseringen är en i grunden positiv utveckling. Den har inneburit rivna gränser, ökad handel, ökat resande och större rörlighet på arbetsmarknaden. Men öppenheten har även skapat möjligheter för kriminella. Organiserad brottslighet utgör ett betydande hot mot Europas medborgare. Det har blivit lättare att föra olika illegala varor mellan länderna, t.ex. vapen och narkotika. Vapen som smugglats till Sverige används numera ofta i kriminella uppgörelser. Utvecklingen på it-området har gett nya möjligheter för kriminalitet, inte minst när det gäller bedrägerier. Ligor rör sig över gränser och mellan länder i syfte att begå brott, t.ex. stölder, inbrott och bedrägerier. Detta har påverkat både brottsutvecklingen och samhällets möjligheter att förebygga och bekämpa brott.

Brott ska bekämpas, liksom brottens orsaker. Med gemensamma krafter underlättas kampen mot den gränsöverskridande brottsligheten. EU är en viktig aktör för att driva på ett ökat polisiärt samarbete mellan Europas länder. De brottsbekämpande myndigheterna måste ha tillgång till information och tidiga underrättelser för att bekämpa den organiserade brottsligheten för att förebygga och förhindra brott, men även för att i efterhand kunna utreda brott. Vi tror att det finns en potential för polisen att utveckla sin datainformationsinsamling och bearbetning på EU-nivå. Vi ser därför även positivt på att ett europeiskt it-brottscenter inrättas vid Europol. Tillsammans med EU:s medlemsländer kan vi möta den gränsöverskridande organiserade brottslig-

heten. Detta måste göras genom ett effektivt och rättssäkert internationellt regelverk som inte kränker mänskliga rättigheter eller den personliga integriteten.

Brott som är relaterade till alkohol och narkotika måste bekämpas både nationellt och internationellt. Den organiserade brottsligheten lever på att smuggla och distribuera narkotika, dopningspreparat, alkohol och tobak. Narkotika är fortfarande den största illegala handelsvaran i världen. Precis som för legala varor styrs droghandeln av efterfrågan, tillgång och vinstmarginaler. Nya marknader öppnas när gamla mätts. Parallellt med världshandeln utvecklas den illegala handeln, och nya transitländer utnyttjas där samhällen och statsapparater är lätta att korrumpas på alla nivåer. Narkotikakartellerna kompletteras med marknadsdrivna nätverk. Ett snabbt växande problem är internethandeln som ökar och där syntetiska droger och dopningsmedel säljs tillsammans med medicinska läkemedel. Många av dessa droger framställs inom EU, men även i Kina och Indien. Vinsterna från droghandeln investeras sedan i annan allvarlig brottslighet, som människohandel och prostitution. Sverige kan inte självt bekämpa denna typ av kriminalitet med internationella kopplingar. Internationellt samarbete är helt avgörande för en framgångsrik narkotikapolitik. Vi behöver därför samordna våra insatser inom EU och samarbeta med länder utanför. Europol är en viktig aktör för att aktivt kunna bekämpa narkotikabrottsligheten inom EU. Schengensamarbetet som syftar till att kontrollera EU:s yttre gränser måste bli en effektiv barriär mot narkotikasmuggling, alkoholsmuggling och annan gränsöverskridande brottslighet. Inom ramen för FN måste det internationella samfundet arbeta mot produktion och handel av narkotika. Det är särskilt viktigt att vi vidhåller vår restriktiva inställning till narkotika i Europasamarbetet när starka krafter i många länder verkar för att legalisera olika former av narkotika. Det går att påverka EU. Här måste den svenska regeringen hålla en stark position i EU-arbetet. Den svenska narkotikapolitiken har haft framgång och missbruket i Sverige är internationellt sett lågt. Vi vill införa snabba och gemensamma profilanalyser av narkotika för att hindra att nya syntetiska droger får fäste i Europa.

Med globaliseringen och den tekniska utvecklingen har förutsättningarna förändrats för terrorismen. Informationsteknologin och den ökade migrationen skapar strukturer som används av dessa krafter för rekrytering, logistik, finansiering, planering och medialisering av attentat. Informationsteknologin gör det möjligt för extremister att kommunicera och inspireras av varandra. Detta har gjort vårt samhälle mer sårbart och utvecklingen mer svårbedömd. Kampen mot terrorism är viktig och måste fortsätta att föras i ett brett internationellt samarbete. Den kräver samarbete mellan stater och internationella organisationer, där FN har en central roll. Kampen mot terrorismen måste fortsätta, både internationellt och i Sverige. Terrorism föds ur extremism, men också fattigdom och hopplöshet utgör rekryteringsgrunder för terrorismen. Grogrunden för terrorism är delvis densamma som för många andra former av brottslighet. Det har att göra med bristen på känslan av samhörighet med det samhälle man lever i. Sverige, EU och det internationella samfundet måste arbeta för att bekämpa fattigdom och stärka demokratin i världen. Klyftan

Fel! Okänt namn på

mellan rika och fattiga länder i världen måste minska. Vi måste ständigt förbättra vår förmåga när det gäller att förebygga extremism och terrorism. Det kräver att de brottsbekämpande myndigheterna får resurser och verktyg för detta. Samtidigt får inte kampen mot terrorism leda till att de värden som vi försvarar inskränks. Integritetsskydd och medborgerliga fri- och rättigheter måste vara vägledande i all EU-lagstiftning, t.ex. skyddet för yttrande- och tryckfrihet och e-postintegritet, även inom ramen för terroristbekämpningen.

Att den inre rörligheten inom Schengensamarbetet upprätthålls är en av de absolut starkaste legitimitetsgrunderna för EU-projektet. Den inre rörligheten förutsätter ett starkt yttre gränsskydd. Det är viktigt att upprätthålla principen att varje medlemsland ska ha ansvar för sin egen gränsbevakning. EU måste i första hand se till att det finns mekanismer i medlemsländerna som säkerställer att det finns resurser för sådan gränsbevakning. Samtidigt måste ländernas gränsskydd vara en uppgift för länderna själva. EU-institutioner som Frontex ska inte avgöra hur medlemsstaterna ska fördela sina övervakningsresurser. Detta är enligt vår mening en alltför långtgående utökning av Frontex befogenheter, och det är inte acceptabelt ur subsidiaritetsynpunkt.

Trots att samtliga EU-länder skrivit under Europakonventionen om mänskliga rättigheter så saknar brottsmisstänkta fortfarande de mest grundläggande rättigheter. I flera EU-länder måste man själv betala för advokat. Det är viktigt att Sverige står upp för mänskliga rättigheter och rätts säkerhet och driver denna fråga i EU.

Europeisk energimarknad

I kommissionens energifärdplan för 2050 konstaterar kommissionen detta: Om inte befintliga åtgärder stärks och ytterligare åtgärder genomförs kommer EU inte att nå klimatmålet att minska utsläppen av växthusgaser med 80–95 procent till 2050 jämfört med 1990. Utifrån olika framtidsscenarioer drar kommissionen bl.a. slutsatserna att elpriserna kommer att öka fram till 2030, att det krävs en omfattande energieffektivisering, att användningen av förnybar energi kommer att öka, att avskiljning och lagring av koldioxid (Carbon capture and storage, CCS) måste få en betydande roll och att kärnkraften är viktig för omställningen. Vi vill med anledning av kommissionens meddelande anföra följande.

Vår utgångspunkt är att vi vill se ett fossilfritt samhälle, ett samhälle utan några utsläpp av växthusgaser och med 100 procent förnybar energi. Energi-sektorn står i dag för en betydande del av utsläppen i Europa och det krävs omfattande förändringar av medlemsstaternas energisystem för att klara detta. Färdplanen visar tydligt att det hållbara, fossilfria samhället är en möjlighet, men bara om de politiska ambitionerna inom klimat- och energiområdet förstärks. Vi delar kommissionens uppfattning att omedelbara åtgärder måste vidtas för att klimatmålet till 2050 ska nås.

Att ställa om samhället till att bli långsiktigt hållbart är en av de största utmaningarna i vår tid, men det är samtidigt en utmaning som innebär stora möjligheter. De insatser som krävs är inte bara bra för klimatet och för människors hälsa; de är även betydelsefulla för konkurrenskraften.

Fel! Okänt namn på

Genom satsningar på investeringar i morgondagens teknik, infrastruktur och förnybar energi blir det enklare för både människor och företag att göra klimatsmarta val samtidigt som fler jobb skapas. Att däremot slösa med energi och hålla fast vid gamla lösningar riskerar bara att skjuta på problemen och förvärra situationen ytterligare, samtidigt som företag i såväl Sverige som övriga Europa blir omsprungna i den globala konkurrensen. För att nå ett hållbart samhälle krävs större fokus på energieffektivisering. Vi vill därför se bindande mål när det gäller energieffektivisering. I detta avseende är ett marknadsbaserat system med vita certifikat intressant, då ett sådant system innebär just obligatoriska mål för energieffektivisering. Vidare är det viktigt att inte betrakta de nödvändiga energieffektiviseringsåtgärderna som kostnader utan som lönsamma investeringar, som dessutom minskar såväl sårbarhet som elkostnader för både hushållen och industrin vid pristopp.

Vi är kritiska till den betydelse kärnkraften tillskrivs i färdplanen, vilket för oss är förvånande med tanke på kärnkraftens internationellt ifrågasatta ställning. Kärnkraften medför under hela produktionskedjan – från uranbrytning till slutförvaring – stora negativa miljökonsekvenser som inte bör lämnas över till kommande generationer. Att kärnkraftens framtid i Europa är begränsad exemplifieras bl.a. genom Tysklands beslut att avveckla all kärnkraft till 2022. I stället för att göra kostsamma investeringar i kärnkraft förordar vi en kraftfull utbyggnad av förnybar energi och en offensiv satsning på energieffektivisering. För att stödja satsningar på förnybar energi och infria målsättningen om ett energisystem baserat enbart på förnybara energikällor vill vi för svenskt vidkommande bl.a. höja ambitionerna för elcertifikatssystemet.

Vi vill framhålla att EU bör ha en samordnande roll när det gäller den gränsöverskridande energiinfrastrukturen. Den tekniska utvecklingen inom energisektorn går snabbt framåt och smarta nät kommer att bli en nödvändighet i och med att de fossila bränslena avvecklas. El från förnybara energikällor kommer att ställa krav på en högre funktionalitet hos de europeiska elnäten. Vidare är det för oss självklart att EU:s stöd bör riktas mot infrastruktur-satsningar som bidrar till att EU och dess medlemsstater når fram till de beslutade klimat- och energimålen. Därför är det för oss främmande att EU stöder infrastruktursatsningar som låser in Europa i ett fossilberoende.

Avslutningsvis vill vi framhålla att vi motsätter oss en forcerad integrering av den europeiska elmarknaden med negativ inverkan på svensk industris internationella konkurrenskraft. På sikt är en gemensam europeisk elmarknad att eftersträva. Dock bygger detta på att varje enskilt land också tar ansvar för att investera i förnybar elproduktion och energieffektivisering samt insatser för fungerande konkurrens och fungerande regionala marknader. Här finns i dag många brister. En ihopkoppling med illa fungerande marknader innan dessa brister åtgärdats leder bara till höjda elpriser. Vi vill därför i första hand fokusera på investeringar som får den nordiska elmarknaden att fungera bättre. Baltikum är i det avseendet att betrakta som en naturlig del av en integrerad nordisk elmarknad.

Fel! Okänt namn nå

Europeisk näringspolitik

Genom en förnyad industripolitisk strategi vill kommissionen vända industrins nedgång i EU från den nuvarande andelen av BNP i EU på omkring 16 procent (Tillverkning som andel av BNP till faktorskostnad, 2011: Eurostat [nama_nace_10_c]) till 20 procent fram till 2020. Detta föreslås ske genom avsevärda återhämtningar i fråga om investeringar, ökad varuhandel på den inre marknaden och en ökning av antalet små och medelstora företag som exporterar till länder utanför EU.

I den globala ekonomin är det inte enbart företag som konkurrerar med varandra. I en allt större utsträckning konkurrerar också länder och regioner om bl.a. investeringar och arbetstillfällen.

Europeiska unionen är beroende av att det finns ett fungerande och väl utvecklat samarbete mellan alla aktörer som kan bidra till att EU blir framgångsrikt i den internationella konkurrensen. Det krävs helt enkelt ett förtroendefullt och strategiskt samarbete mellan politik, näringsliv, fack och akademi på europeisk nivå.

Vi socialdemokrater vill därför bygga en modell för strategisk samverkan mellan olika samhällssektorer. EU behöver mer av samarbete och gemensamma prioriteringar av forskningsresurser, utbildningsinsatser och export- och investeringsfrämjande.

Ansatsen bygger på tanken att framtidens samhälleliga möjligheter och utmaningar, rätt hanterade, i många fall kan innebära betydande möjligheter att stärka europeisk konkurrenskraft och därmed skapa nya arbetstillfällen.

Äktenskap och registrerat partnerskap

I mars 2011 presenterade kommissionen två förslag till förordningar på familjerättens område. Det handlar om ett förslag till förordning om makars förmögenhetsförhållanden samt förslag till förordning om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap. Förslagen innehåller regler om behörighet, tillämplig lag samt ett erkännande och verkställighet i frågor om makars respektive registrerade partners förmögenhetsförhållanden. I praktiken rör det främst frågor om bodelning och andra slags ekonomiska uppgörelser mellan makar eller partner i samband med laglig separation eller dödsfall. Regleringen omfattar även den löpande förvaltningen av makars respektive registrerade partners egendom, såsom t.ex. bodelning under bestående äktenskap eller partnerskap.

Förslagen syftar till att skapa rättslig klarhet för internationella par och förenkla hanteringen av främst bodelningsärenden oavsett var i Europa egendomen finns. Vi delar regeringens bedömning av att det finns ett stort praktiskt behov av gemensamma internationellt privaträttsliga regler i fråga om de förmögenhetsrättsliga verkningarna av äktenskap respektive registrerade partnerskap. Sådana regler kan för enskilda unionsmedborgare vara ytterst viktiga och av stor nytta. Vi ser de här reglerna som ett första steg mot att inom unionen erkänna samtliga registrerade partnerskap och äktenskap. Framför allt samkönade par får, genom att deras civilstånd inte erkänns av många medlemsstater, sin rätt till fri rörlighet kraftigt inskränkt. Ska unionen

på allvar leva upp till sina mål om fri rörlighet måste samkönade pars rätt på detta område kraftigt förstärkas.

En ny politik för fler jobb

Ungdomsarbetslösheten utgör ett enormt hot. Nyligen kom nya katastrofsiffror från Eurostat om ungdomsarbetslösheten. I EU är hela 23,6 procent av de unga under 25 år arbetslösa.

Därför är det en stor framgång att arbetsmarknadsministrarna har kommit överens om en ungdomsgaranti. Stats- och regeringscheferna betonade dessutom att garantin ska implementeras snabbt. Reformen är ett krav som drivits hårt av socialdemokrater över hela Europa. Ungdomsgarantin innebär att varje EU-land ska säkerställa på nationell nivå att alla unga som blivit arbetslösa ska få ett högkvalitativt erbjudande om jobb, lärlingsplats, praktik eller utbildning inom maximalt 4 månader.

Det är glädjande att Sverige slutit upp bakom åtagandet. Ungdomsgarantin är precis den typ av förändring som krävs för att den svenska arbetsmarknadspolitiken för unga ska börja fungera. Hittills har regeringens inställning varit den rakt motsatta och inte gett ordentligt stöd förrän efter 3–4 månader av arbetslöshet. Utöver skyhöga arbetslöshetstal har det lett till att långtidsarbetslösheten växer och har bitit sig fast. Över 40 000 unga har varit utan arbete i mer än 6 månader.

Frågan är hur regeringen i realiteten ska klara garantin. För att verkligen kunna garantera en maxgräns på 4 månader kommer stora delar av politiken på området att behöva läggas om. Regeringen har misslyckats med jobben och nu krävs en ny politik.

Konkurrera med kompetens – inte med låga löner

Fram till 2020 förväntas antalet arbetstillfällen för högutbildade öka med 16 miljoner i EU. Samtidigt kommer antalet arbetstillfällen för lågutbildade att minska med ca 12 miljoner. Samtidigt står EU:s medlemsländer inför en stor demografisk utmaning med en snabbt åldrande befolkning. Allt färre i arbetsför ålder ska försörja allt fler äldre.

Vare sig det gäller yngre eller äldre, människor i eller utanför arbetskraften ska arbetslösheten inte bekämpas med sämre villkor. I stället krävs en aktiv arbetsmarknadspolitik och investeringar i utbildning och företagande.

På en global marknad är det viktigt att lära nytt snabbare än konkurrenterna. Därför är människors kompetens den enskilt viktigaste faktorn för att stärka Europas konkurrenskraft när jobben förändras. Kompetensutveckling är en nödvändighet för att förhindra personliga och geografiska arbetslöshetskatastrofer.

För att den som har ett arbete ska kunna och våga byta jobb mitt i livet behövs satsningar på vuxenutbildning. Socialfonden har en viktig roll och bör inte begränsas till de allra fattigaste länderna. I stället behövs ett omfattande arbete för ett hållbart och uthålligt arbetsliv i hela EU.

Fel! Okänt namn nå

Rätten till en god arbetsmiljö

Behovet av fler arbetade timmar aktualiserar diskussionen om höjd pensionsålder. Om människor ska kunna arbeta längre – sluta arbeta senare – krävs att arbetskraften hänger med i arbetsmarknadens utveckling. Det krävs också att individerna klarar av en höjd förändringstakt i det egna arbetet.

Alla tankar om höjd pensionsålder faller platt om det inte finns en väl utarbetad strategi för hur arbetsmiljön ska förbättras.

De tre fackliga centralorganisationerna LO, TCO och Saco har gemensamt protesterat mot att kommissionen fokuserar på när medlemsstaterna väljer att ha en bättre skyddsnivå, t.ex. på arbetsmiljöområdet. Arbetsmiljödirektiven är minimidirektiv. Att kritisera medlemsstater som har högt satta ambitioner innebära att den lägsta tillåtna skyddsnivån också blir den högsta.

För oss är det självklart att alla arbetstagare i Europa ska ha rätt till en god arbetsmiljö. Därför är det skrämmande att kommissionen finner det legitimt att undanta ett stort antal arbetstagare från viktiga delar av arbetsmiljörégler-na. Det är särskilt allvarligt mot bakgrund av att kommissionen meddelat att den inte kommer att lägga fram en ny strategisk plan med hänvisning till den ekonomiska krisen. Vi ser det som en degradering av arbetsmiljöfrågorna.

Sverige måste stå upp för jämställdheten i Europa

Europeiska unionens gemensamma mål är att 75 procent av alla kvinnor och män i åldersgruppen 20–64 år ska vara sysselsatta senast 2020.

Om fler ska kunna arbeta måste kvinnorna ha samma villkor som männen på arbetsmarknaden. Om den kvinnliga sysselsättningen i euroområdet höjdes till nuvarande manliga nivåer skulle det kunna innebära en BNP-ökning på uppemot 11 procent. I Spanien, Italien och Grekland skulle det kunna handla om BNP-ökningar på upp till 13, 19 respektive 21 procent. Sverige har en potential på närmare 3 procent.

Ändå har regeringen kraftigt försämrat anställningsskyddet för visstidsanställda. Framför allt drabbar det kvinnor. Visstidsanställningar ger sämre löneutveckling, lägre ersättning i sjuk- och arbetslöshetsförsäkringen och lägre pension. En visstidsanställd får mindre kompetensutveckling och har svårare att planera sin ekonomi och sitt privatliv.

Sverige har fått kritik från EU-kommissionen för att inte leva upp till de minimikrav för skydd av anställningstryggheten som gäller inom EU. I en formell underrättelse kräver EU-kommissionen att Sverige ändrar sin lagstiftning för att leva upp till EU-rättens krav.

Efter en tuff politisk kamp presenterade kommissionären Reding i november 2012 till slut ett konkret förslag om en light-variant av kvotering. Målet i förslaget är att det underrepresenterade könet år 2020 ska utgöra minst 40 procent av ledamöterna. För offentliga företag ska målet nås redan 2018. När det gäller sanktioner mot företag som inte sköter sig är tanken att det ska vara helt upp till medlemsländerna själva att avgöra utformningen utifrån relativt svaga kriterier.

I grunden är det positivt att förslaget lagts fram. Problemet är att kryphålen är för stora. Framför allt öppnar de flytande formuleringarna om sanktioner

upp för de länder som så önskar att avstå från att sätta ordentlig press på företagen. Därför behöver regelverket vässas till i lagstiftningsprocessen.

Argumenten för en mer resolut kvoteringslagstiftning inom EU är starka. I de största börsnoterade företagen inom EU är 84 procent av styrelseledamöterna och 97 procent av styrelseordförandena män. I Sverige är motsvarande siffror 74 och 100 procent. Att fortsätta att ha det på det sättet är inte rimligt.

Att främja ökad jämställdhet i Europa handlar om att använda ett helt batteri av åtgärder. Att bygga ut barn- och äldreomsorgen, stärka föräldraförsäkringen, bekämpa lönediskrimineringen, reducera deltidsarbetet genom att göra heltid till norm samt justera skattestrukturer som hindrar kvinnor att förvärvsarbete är bara några av de insatser som måste till. Samtidigt behöver det göras betydligt mer för att få in fler kvinnor i styrelserum och på höga chefsposter i företagen. Jämnare könsfördelning i bolagsstyrelser löser inte hela jämställdheten i samhället, men är ett steg som tillsammans med andra flyttar fram positionerna i riktning mot ett samhälle där kvinnor har halva makten och hela lönen. Det måste nu även regeringen börja arbeta för.

För att komma dit visar erfarenheterna att det inte räcker med frivillighetsambitioner. Kraftfulla åtgärder är nödvändiga för att bryta de negativa strukturerna och för att generera viktiga samhällsvinster. Ökad jämställdhet är inte bara viktigt för de enskilda företagens lönsamhet och konkurrenskraft, utan även för tillväxten och hållbarheten i samhällsekonomin som helhet.

Starka kollektivavtal

Rörligheten över gränserna är en viktig drivkraft för ekonomisk utveckling, men det krävs också regler för att säkerställa att rörligheten inte leder till social dumpning, konkurrens genom låga löner.

Den svenska kollektivavtalsmodellen bygger på att arbetsmarknadens parter tar ansvaret för lönebildningen. Framförhandlade avtal bidrar till en fungerande ekonomi, internationell konkurrenskraft, höjda reallöner och en rättvis fördelning av lönerna. EU har inte rätt att direkt eller indirekt reglera löneförhållandena i Sverige. Alla försök från EU-kommissionen att lägga sig i lönebildningen ska avvisas.

Alla som arbetar i Sverige ska ha lika lön och lika villkor. Ändå kan vi nästan dagligen läsa om exempel på löne- och villkorsdumpning, att den fria rörligheten missbrukas av oseriösa företag. Så skapas konkurrens genom dåliga villkor, inte kompetens.

Den svenska regeringen säger sig stå upp för den svenska kollektivavtalsmodellen men det är bara läpparnas bekännelse. I samband med den s.k. Lavaldomen 2007 valde regeringen att genomföra mer långtgående försämringar än vad EU-domstolen krävde i Lex Laval.

Lex Laval innehåller en rad allvarliga brister som öppnar upp för konkurrens genom dumpning av löner och villkor. Därför måste regelverket som omger kollektivavtalen bli starkare. Grunden för att de fackliga organisationerna ska kunna teckna kollektivavtal är den grundlagsskyddade konflikträtten. Nu har regeringen begränsat den rättigheten genom att Lex Laval begränsar

Fel! Okänt namn på

möjligheten att vidta stridsåtgärder mot arbetsgivare som utstationerar arbetskraft i Sverige.

EU behöver ett socialt protokoll

För oss är det självklart att människor ska kunna röra sig fritt inom EU och arbeta var de vill. Men den fria rörligheten får inte utnyttjas för att pressa ned löner, arbetsvillkor eller hota rätten för arbetsmarknadens parter att sluta kollektivavtal om arbets- och anställningsvillkor. Den fria rörligheten får heller aldrig användas för att skapa konkurrens med löne- och anställningsvillkor. I Sverige ska svenska kollektivavtal gälla och alla arbetstagare ska behandlas lika och ha rätt till likvärdiga löner och anställningsvillkor oavsett nationalitet. Ett socialt protokoll skulle t.ex. kunna lösa några de problem som uppstod genom Lavaldomen.

Krispolitiken i Europa har ytterligare aktualiserat behovet av att stärka skyddet för fackliga rättigheter. Som en konsekvens av krisen har EU beslutat att skärpa olika ekonomiska regelverk. Vi instämmer i att det behövs en politik som skapar långsiktiga förutsättningar för ekonomisk tillväxt, men det kan inte bara handla om ekonomiska villkor. För oss är det lika viktigt att värna fackliga fri- och rättigheter.

På europeisk nivå behövs en återhämtningsplan och bättre samordnade och direkta åtgärder mot den ekonomiska krisen – inte en återgång till kapitalismen som föregick krisen. EU:s fördrag måste få ett socialt protokoll som rättar till den nuvarande oroande obalansen mellan fri rörlighet för tjänster och fackliga rättigheter.

Det är med oro vi ser hur krisen används för att pressa ned löner och arbetsvillkor samtidigt som grundläggande rättigheter inskränks. Fackliga rättigheter kan inte hanteras som en lyxvara man unnar sig i ekonomiskt goda tider.

Den svenska regeringen måste kräva att EU ska anta ett socialt protokoll som gör det tydligt att de grundläggande fackliga rättigheterna inte underordnas EU:s ekonomiska friheter. Förhållandet mellan EU:s ekonomiska och sociala dimensioner måste ombalanseras. När den inre marknaden upprättades i mitten på 1980-talet sade Jacques Delors, dåvarande ordförande för kommissionen, att ingen blir förälskad i en marknad. I dagens EU känns hans yttrande mer aktuellt än någonsin.

Nyligen uppmanade arbetsmarknadsutskottet Sveriges riksdag att rikta ett tillkännagivande till regeringen om vikten av att få till stånd ett socialt protokoll. Förhoppningsvis kan ställningstagandet från utskottet vara ytterligare ett led i arbetet med att få ett socialt protokoll på plats.

Frågan om att inrätta ett socialt protokoll inom EU måste tas på allvar och drivas med kraft. I spåren av den ekonomiska krisen har det blivit fullständigt uppenbart att EU:s sociala dimension är för svag. Ett socialt protokoll handlar om att säkerställa EU:s framtida legitimitet och trovärdighet.

Jordbruk, livsmedel och fiske

Den nya utformningen av EU:s jordbrukspolitik de närmsta sju åren kommer inom kort att antas. Vi delar regeringens uppfattning i flera principfrågor. Vi menar liksom regeringen att jordbrukssubventioner och marknadsinterventioner i EU:s jordbrukspolitik bör avskaffas. Vi anser att den viktigaste principen i det arbetet är att jordbruksstöden omdirigeras till det som kallas kollektiva nyttigheter i form av klimat- och miljöåtgärder. Landsbygdsprogrammets andel av den gemensamma jordbrukspolitiken bör därför öka. Stöd till jordbruket kan endast rättfärdigas om det genererar ett mervärde för samhället i stort och riktar stödet till viktiga insatser som marknaden inte klarar av.

EU-kommissionens förslag om att miljöåtgärder ska bli krav för mottagandet av gårdsstöd har urholkats och det finns egentligen inget som tyder på att morgondagens jordbrukspolitik kommer att bli grönare än ens gårdagens. Undantagen kan täcka över 80 procent av jordbrukarna. Regeringen måste agera mot de förändringar som nu föreslagits. Viktigt är också att ersättning inte ska kunna utgå dubbelt för åtgärder i pelare 1 enligt förgröningskraven och i pelare 2. Förgrönningen måste anpassas till förhållandena i norra Sverige.

Regeringen bör stå fast vid det som regeringen och miljö- och jordbruksutskottet var eniga om vid överläggningen i utskottet den 15 mars 2012 och agera mot att stora belopp överförs från pelare 2 till pelare 1. Effekten kan bli minskade miljöambitioner totalt för jordbruket i Europa samt en snedvriden konkurrens när länder med minskade miljökrav och högre direktstöd kan producera billigare.

Stödet är i dag skevt fördelat mellan gamla och nya medlemsländer. Därför är det bra att de nya medlemsländerna nu föreslås få större del av kakan.

Den nya prioriteringen ”riskhantering inom jordbruket” i landsbygdsprogrammet bör strykas. Det är en krisreserv som ska möta kraftiga prisvariationer och innebär att länderna kan stödja sitt lands näring för inkomststabilisering.

Vi är starkt kritiska till att regeringen nu öppnat för uppluckrade tvärvillkor. Regeringen bör liksom i sina tidigare positioner arbeta emot sådana förslag.

Regeringen har meddelat att den kan tänka sig att acceptera ett förslag om frivilliga fonder som ska finnas i en reserv för kristider. Vi menar att detta går tvärtemot grundsynen om en fri marknad i EU. Ett statsstöd av detta slag motverkar den fria rörlighetens grundprinciper. Prissvängningar är normalt i en marknadsekonomi och är något som alla branscher har att hantera. Vi menar att jordbrukssektorn långsiktigt måste stå på egna ben och det kan den inte göra om den inte tar höjd för skiften i efterfrågan och tillgång.

Regeringen bör även fortsättningsvis arbeta för att sockerkvoterna, vinplanteringsrättigheterna och stödet till producentorganisationerna ska avvecklas i den takt som planerats.

I den nya fiskeripolitiken i EU bör försiktighetsansatsen tillämpas, ekosystemansatsen gälla och målet vara att fiskeripolitiken ska nå maximalt hållbart nyttjande senast 2015.

Fel! Okänt namn på

Reformen bör säkerställa att fiske- och vattenbruksverksamheten skapar långsiktigt hållbara miljömässiga förhållanden, att fiskeripolitiken måste följa de mål som finns i unionens miljölagstiftning samt att utkastförbudet bör utformas som ett generellt förbud med lista på undantag snarare än det partiella förbud som nu föreslås. Vi anser också att en ökad regionalisering är rätt väg att gå.

Vi noterar dock att regeringen gick till EU-nämnden med ett förslag att rösta ja till den kompromiss om utkastförbudet som ordförandeskapet lagt fram men att en majoritet i EU-nämnden där S ingick formulerade regeringens mandat annorlunda, dvs. att Sverige skulle rösta nej eftersom förslaget innebar alltför många undantag.

Vi anser liksom regeringen att det är viktigt att fiskeflottornas kapacitet överensstämmer med fiskemöjligheterna men vi delar inte regeringens uppfattning att överlåtbara fiskenyttjanderätter (transferable fishing concessions, TFC) är rätt lösning. Vi ser med tillfredsställelse på att en majoritet av medlemsländerna nu ställt sig bakom ett frivilligt system.

Regeringen har alltför ofta föreslagit att Sverige ska rösta ja till partnerskapsavtal med tredjeland trots att de krav som ett enigt miljö- och jordbruksutskott i riksdagen slagit fast (2011/12: MJU7 Utlåtande med anledning av kommissionens meddelande om den gemensamma fiskeripolitikens internationella dimension, KOM(2011) 424) för att Sverige ska stödja nya avtal inte varit uppfyllda. Men vi noterar nu med tillfredsställelse att regeringen numera prövar förslaget till Sveriges ställningstagande utefter dessa krav, vilket leder till en smidigare hantering av Sveriges ställningstagande i EU-nämnden.

EU:s beslut om fiskeriförvaltning i Östersjön och i Västerhavet ska alltid hålla sig inom ramen för den vetenskapliga rådgivningen och de förvaltningsplaner som finns för hotade arter. Det är den enda sättet att säkra jobben i fiskerisektorn och i förädlingsindustrin samt ge svenska konsumenter möjlighet till bra och kvalitativa fiskprodukter i framtiden.

Ålen är en art som är starkt hotad. Ålfisket i EU behöver stoppas tills beståndet är livskraftigt igen. Vi anser att regeringen måste driva detta aktivt om vi över huvud taget ska ha kvar ett ålbestånd i Europa.

Vi är kritiska till att EU ännu inte beslutat om maxtransporttider för slakt-djur på åtta timmar. Regeringen bör i alla sammanhang den kan uppmärksamma rådet på den resolution som Europaparlamentet nyligen antog som innebär att frågan om en begränsad transporttid bör tas upp för ny prövning. Vi menar att denna fråga bör vara prioriterad för den svenska regeringen.

Regeringen bör arbeta för en minskad antibiotikaanvändning inom djuruppfödningen i EU eftersom den bidrar till problemen med resistent bakterier som också påverkar människors hälsa. Vi vill se bättre, jämförbar statistik över hur mycket antibiotika som används i djuruppfödning. Det är ett första steg för att sedan kunna slå fast minskningsmål för användningen av antibiotika inom EU.

Den senaste tidens uppmärksammade bedrägerifall stärker behovet av nya krav på ursprungsmärkning av kött. När EU nyligen beslutade om obligatorisk ursprungsmärkning av färska köttvaror sköts frågan om ursprungsmärk-

ning på övriga sammansatta köttprodukter framåt. Vi menar att det borde vara prioriterat för regeringen att driva denna fråga vidare.

Att minska kassationen av livsmedel är en viktig fråga i EU. Vi vill se över bäst-före-märkningen och hitta ett nytt sätt att benämna hållbarheten. För vi menar att systemet är för stelt och det tar inte hänsyn till förhållanden som påverkar hållbarheten. En möjlighet skulle vara att gå över till en märkning ”minst hållbar till”. Den svenska regeringen bör agera för att få till en översyn i EU.

Miljö

Vi välkomnar förslaget till EU:s sjunde miljöhandlingsprogram. Förslaget bygger på de nio planetära gränser som en grupp forskare, ledda av professor Johan Rockström vid Stockholms universitet, introducerat.

Regeringen har lyft fram en av dessa gränser, kemikaliespridningen. Vi menar att det är viktigt att alla miljömålen behandlas parallellt och vill trycka på vikten av att regeringen också är aktiv i frågor kring biologisk mångfald och klimat, vilka är de två planetära gränser som vi vet att mänskligheten just nu överskrider kraftigast.

Konferensen Rio + 20 sommaren 2012 var ett viktigt tillfälle att lyfta fram hållbar utveckling och att vi måste lära oss att leva inom planetens gränser.

I uppföljningsarbetet efter Rio + 20 borde Sverige vara en viktig röst både inom EU och internationellt för att fästa uppmärksamhet på den rådande ojämlika maktsituationen i världen som exempelvis gör att fattiga länder tvingas till privatiseringar av vatten för att få lån via Världsbanken. Konferensen i Rio lyfte begreppet ”grön ekonomi” men vi menar att det bör fyllas med innehåll.

Vi vill att EU ska vara en union för hållbar tillväxt och full sysselsättning. Ett väl fungerande EU bidrar till ett starkt och tryggt Sverige. Klimat- och miljöarbetet inom EU är ett av de bästa exemplen på hur vi gemensamt kan möta hot som inget land kan klara ensamt. Vi socialdemokrater vill att Sverige ska vara ett land som är med och driver EU:s aktiva klimatpolitik – inte bromsar den.

De internationella klimatförhandlingarna har hittills gett ett helt otillräckligt resultat för att skydda människor och det kan inte heller garantera att utsläppen minskar, varken så som vetenskapen och vår planet kräver eller som länderna tidigare utlovat. I stället riskerar det att låsa utsläppen på höga nivåer under många år framåt.

Kyotoprotokollets alla överskott av utsläppskrediter måste annulleras. Sverige bör annullera sina krediter omgående för att säkerställa att alla ansträngningar som gjorts i Sverige sedan 1990 inte blir förgäves eftersom utsläppen i stället sker någon annanstans.

EU bör ta på sig utsläppsminskningar med 30 procent till 2020 oavsett andra länders åtaganden och anta den färdplan mot 2050 som kommissionen lagt fram. Detta har blockerats av några medlemsländer. Här måste Sveriges och EU:s insatser för att övertyga de tveksamma länderna öka. Regeringen bör stödja kommissionens arbete i detta.

Fel! Okänt namn på

Efter tidigare misslyckanden borde det vara värt för EU att pröva en ny strategi i klimatförhandlingarna – en som bygger mindre på hot och mer på förtroende och respekt. Det handlar om att på hemmaplan på allvar sätta fart med investeringar i förnybart, i infrastruktur och energieffektivisering. Visa på att en mer progressiv klimatpolitik tjänar oss väl, stärker vår konkurrenskraft, bygger broar till jobb och välfärd.

Vi vill att FN:s miljöprogram Unep stärks och utvecklas till ett centralt miljöorgan inom FN som bör prioritera arbetet som görs inom ramen för FN:s vetenskapliga klimatpanel, IPCC. Detta bör Sverige arbeta för inom EU.

Vi anser att Sverige ska vara pådrivande för att skapa nya internationella finansieringskällor för klimatomställningsåtgärder. En av de internationella klimatförhandlingarnas få framgångar är upprättandet av den gröna klimatfonden (Green Climate Fund) vars syfte är att finansiera klimatåtgärder i utvecklingsländerna.

Vi menar att Sverige ska vara drivande för att Europa ska stå för en generös andel av fonden. Intäkterna från EU:s utsläppshandel bör bidra till finansieringen. Det är också viktigt att EU snabbt klarlägger för omvärlden vilken den europeiska insatsen i fonden ska bli.

Kemikaliespridningen är ett av de stora miljöhoten i världen just nu. Vi menar att FN behöver tillsätta en forskarpanel så som redan gjorts för klimat och som planeras för biologisk mångfald. Regeringen bör verka för att EU driver denna fråga.

Sverige ska driva ett mer aktivt arbete för att skärpa och stärka EU:s kemikalielagstiftning, Reach. Fler ämnen med farliga egenskaper ska föras upp på EU:s lista över särskilt farliga ämnen (kandidatlistan), tillstånd ska krävas för fler ämnen och kontrollen av att reglerna följs ska utvecklas. Substitutionsprincipen och försiktighetsprincipen bör skärpas och lågvolymsämnen inkluderas i Reach.

Även nanopartiklar bör djupare granskas för att se om de uppfyller kraven för att införas på kandidatlistan.

Även definitionerna hormonstörande och kraftigt allergiframkallande borde leda till att ett ämne förs upp på kandidatlistan. De hormonstörande ämnena bör klassas med större försiktighet än tidigare. För många av de hormonstörande ämnena räcker det inte med tuffa gränsvärden eftersom de får allvarliga effekter eller kombinationseffekter i små halter. I dessa fall är ett totalt förbud enda alternativet, t.ex. menar vi att ett totalt förbud bör införas för bisfenol A i EU.

EU bör också inleda ett arbete med att förhindra att farliga ämnen finns i textilier.

Användningen av bekämpningsmedlet parakvat bör stoppas internationellt. Sverige bör inom EU verka för detta. Vi vill påminna regeringen om riksdagens tillkännagivande i frågan (miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2010/11: MJU15).

Mängden tungmetaller måste minska i naturen och för det krävs att färre tungmetaller används i industriproduktionen. Särskilt föremål som riskerar att hamna i naturen bör vara rena från tungmetaller. Vi menar att regeringen på

detta område behöver ta initiativ i EU för att skärpa den gemensamma lagstiftningen för att fasa ut tungmetaller.

Utsläppen från sjöfarten är den enskilt största källan till förorening i Sverige. Tydliga åtgärder behövs för att minska koldioxidutsläppen och utsläpp av svavel, kvävedioxider och partiklar från sjöfarten. EU har nyligen beslutat om implementeringen av IMO:s konvention om förebyggande av föroreningar från fartyg (Marpol), det s.k. svaveldirektivet. Genom Marpolkonventionens införande beräknas nedfallet av svaveldioxid från sjöfarten minska i Sverige med 85 procent (SMHI [2011]: Halter och deposition av luftföroreningar, Meteorologi nr 147).

Vi socialdemokrater tror att det går att hitta en långsiktig lösning på frågan där både basindustrins konkurrensvillkor och miljökraven går att förena. Sjöfarten måste fortsätta att minska sina svavelutsläpp precis som andra branscher, och samma tuffa krav måste ställas på samtliga fartyg.

Vi är därför kritiska till den insats som svenska regeringen gjorde i framtandandet av svaveldirektivet eftersom en del av EU fick lägre krav, vilket drabbar den gemensamma marknaden.

Det är nu av stor vikt att EU, ensamt eller tillsammans med IMO, tar initiativ till ett globalt system med handel med utsläppsrätter för sjöfarten. Utsläppshandeln kan bli ett viktigt verktyg i arbetet med att minska sjöfartens klimatpåverkan.

FN:s luftvårdskonvention, det s.k. Göteborgsprotokollet, innebär en minskning av svaveldioxidutsläppen i Sverige med 22 procent till 2020 jämfört med 2005. Inom EU kommer ett nytt takt direktiv med utsläppskrav på både svaveldioxid och kvävedioxid att vara klart inom kort. Sverige bör här vara drivande för tuffa mål.

Naturvårdsverket menar att för att få till stånd ytterligare utsläppsbegränsningar i EU krävs ett strategiskt aktivt arbete. Vi anser att regeringen ska ta fram en plan för en sådan aktiv strategi. Naturvårdsverket arbetar med ett underlag till en sådan strategi.

Sverige bör inom EU arbeta för en internationell konvention eller motsvarande om hållbar havsförvaltning för att få ett slut på dagens ohållbara plundring av havets resurser.

Det marina skräpet är ett stort miljöproblem. Regeringen bör arbeta fram ett program för rena kuster inom ramen för EU. Fiskare bör, så som skett inom projektet Save the North Sea, kunna lämna det avfall de fått i sina fiskeredskap avgiftsfritt i hamn. Ett sådant system kan uppmuntra fiskebåtar att forsla skräpet till hamn i stället för att låta det gå tillbaka i havet. Vi måste börja se problemet med marint skräp som en gemensam EU-angelägenhet eftersom skräpet genereras i ett land men drabbar ett annat. Alternativ kommer från internationell sjöfart.

I samband med partsmötet inom konventionen om biologisk mångfald hösten 2010 togs viktiga steg mot IPBES (Intergovernmental Platform on Biodiversity and Ecosystem Services), ett forskarsamarbete inom det området. Ett motsvarande samarbete på området grön ekonomi skulle vara av stort värde. Sverige bör vara drivande för dessa frågor i EU.

Fel! Okänt namn på

Frågorna om biologisk mångfald är gränsöverskridande. Ett av EU:s starkaste redskap för att klara den biologiska mångfalden är art- och habitatdirektivet. Men vi socialdemokrater vill se att den lista över hotade arter som skyddas i direktivet omarbetas oftare. Regeringen bör i EU arbeta för att nya arter som hotas kan föras upp på listan och arter där en gynnsam bevarandestatus uppnåtts kan avföras från listan. Det behövs en mekanism i direktivet för detta.

Skatt på finansiella transaktioner

I slutet av september 2011 redovisade EU-kommissionen sitt förslag till direktiv om ett gemensamt system för en skatt på finansiella transaktioner (financial transaction tax, FTT). I mitten av februari 2012 krävde nio finansministrar, med Frankrike och Tyskland i spetsen och mestadels från rena högerregeringar, att arbetet med skatten skulle påskyndas. Kommissionen presenterade den 25 oktober 2012 ett förslag till beslut om bemyndigande att inleda ett fördjupat samarbete på området för skatt på finansiella transaktioner.

Kommissionen föreslår i sitt direktiv den 14/2 2013 en skatt på finansiella transaktioner inom ramen för ett fördjupat samarbete i enlighet med det bemyndigande som Ekofinrådet beslutade om den 22 januari 2013. Samarbetet omfattar elva medlemsstater (Belgien, Estland, Frankrike, Grekland, Italien, Portugal, Slovakien, Slovenien, Spanien, Tyskland, och Österrike). Förslaget syftar enligt kommissionen till att inom området för det fördjupade samarbetet harmonisera lagstiftningen om indirekt skatt på finansiella transaktioner, att se till att finansinstitutet bidrar till att täcka kostnaderna för den aktuella krisen och att avskräcka från transaktioner som inte förbättrar finansmarknadernas effektivitet.

Socialdemokraterna anser att någon form av beskattning av finanssektorn som dels bidrar till välfärdens finansiering, dels förbättrar finansmarknadernas funktionssätt bör prövas. Tänkbara alternativ är en finansiell aktivitets-skatt eller en finansiell transaktionsskatt.

Vi kan tänka oss att pröva en finansiell transaktionsskatt om den grundas på internationella överenskommelser där de huvudsakliga finansmarknaderna ingår. Oavsett utformningen av en sådan skatt ska intäkterna ovillkorligen gå till respektive medlemsstat.

Det nu aktuella initiativet från EU-kommissionen om ett fördjupat samarbete mellan elva medlemsstater om en finansiell transaktionsskatt lever inte upp till de målsättningar vi ställer och Sverige ska därför inte delta i det fördjupade samarbetet. Regeringen förutsätter att icke deltagande medlemsstaters intressen beaktas i den fortsatta behandlingen av skatteförslaget efter att bemyndigandet om ett fördjupat samarbete godkänts.

Vi socialdemokrater kan konstatera att regeringen tyvärr har godkänt en fördjupad samverkan innan alla fakta kring utformningen av skatten på finansiella transaktioner fanns på plats och alla implikationer för svensk del var kända och analyserade. Vi menar att regeringen och de borgerliga partierna

Fel! Okänt namn på

varit alltför tillmötesgående i detta och har ansvaret för eventuella framtida problem för Sverige som utgår från beslutet.

Regeringen har därmed också ansvaret för att i fortsatt förhandlingsarbete förvissa sig om att svenska företags valutasäkring och svenska företagsfinansieringar inte omfattas av skatten.

Om skatten på finansiella transaktioner får negativ effekt på Sveriges skattebaser anser vi att regeringen ska kräva ytterligare en rabatt på medlemsavgiften som motsvarar de ökade kostnader Sverige drabbas av.

I det aktuella förslaget hänvisas till kommissionens förslag till rådets beslut om systemet för Europeiska unionens egna medel om att en del av inkomsterna som genereras av skatten ska utgöra egna medel för EU-budgeten. Det hänvisas också till att de medlemsstater som deltar i det fördjupade samarbetet uppmanades vid Europeiska rådets möte den 7–8 februari 2013 att undersöka om skatt på finansiella transaktioner skulle kunna ligga till grund för nya egna medel i EU-budgeten. Regeringen motsätter sig skatt på finansiella transaktioner som egna medel.

Vi socialdemokrater accepterar under inga villkor att skatt på finansiella transaktioner helt eller delvis blir egna medel för EU. Regeringen måste också se till att få garantier om att Sverige inte missgynnas vare sig som en direkt följd av skatten eller genom att EU-medel framöver tilldelas generösare till de medlemsstater som ingår i det fördjupade samarbetet.

Föreningsmomsen

Vi har ca 200 000 ideella föreningar i Sverige och dessa är i dag momsbefriade. De bygger i huvudsak sin verksamhet på att människor frivilligt och utan större ersättningar tar på sig styrelse- och ledaruppdrag. Vi vill värna om dessa föreningar och om att det ska vara relativt enkelt att ta på sig och sköta uppdragen.

Vi menar att den mervärdesskattebefrielse som gäller för ideella föreningar i Sverige och vissa andra medlemsstater som Finland, måste få bestå. Det finns inget svenskt intresse av att öka föreningslivets och den ideella sektorns beskattning. Våra föreningar, religiösa samfund och folkrörelser bedriver oerhört samhällsnyttiga verksamheter och kommissionens krav på momsbeläggning hotar det ideella engagemanget. Precis som vi talar om behovet av regelförenklingar för företagen så behövs få och enkla regler för föreningar.

Regeringen måste stå fast i denna fråga när nu frågan om ett nytt momsdirektiv närmar sig beslutet. I oktober 2011 genomfördes en europeisk viljeyttring i frågan då EU-parlamentet med bred majoritet, 521 röster av 629 röstande, röstade för att varje medlemsstat skulle ha rätt att göra ett undantag för just det ideella föreningslivet.

Bejaka digitaliseringen

Mervärdesskattelagstiftningen styrs av EU-direktivet. Medlemsstaterna tillåts ha nedsatta momssatser på vissa varor, t.ex. på tidningar, tidskrifter och böcker. De flesta EU-stater, inklusive Sverige, utnyttjar den möjligheten för att

Fel! Okänt namn på

uppmuntra läsande. Däremot måste ”tjänster” beskattas enligt den generella momsatsen, som i Sverige är 25 procent.

Allt fler följer nyheter och läser böcker digitalt. Som regelverket ser ut nu innebär övergången från papper till skärm att momsen på tidningar, tidskrifter och böcker fyrdubblas, från 6 till 25 procent i Sverige. Så förvandlas modernitet och den digitala möjligheten till ett problem – för tidnings- och förlagsbranschen, och i förlängningen för journalistiken och den fria debatten.

Flera medlemsstater arbetar aktivt för att övertyga övriga medlemsstater om vikten av teknikneutrala momsregler. En enig riksdag uttryckte i sitt yttrande om grönboken kring mervärdesskattens framtid (2010/11:SkU25) samma uppfattning. I betänkandet skrevs:

Utskottet anser att det inom yttrandefrihetsområdet är särskilt viktigt att samma mervärdesskattesats kan tillämpas på produkter som finns både i traditionella sammanhang och i en digital miljö. Det är innehållet som ska vara avgörande och inte publiceringsformatet eller distributionsformen. Ett sådant synsätt ligger också i linje med den digitala agendan för Europa där konvergens förordas mellan den fysiska världen och världen online, även i fråga om skatter (KOM(2010) 245, En digital agenda för Europa).

Regeringen har att även effektuera detta beslut, inte minst eftersom Sverige också har en digital agenda med ambitionen att Sverige ska bli bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.

Sparandedirektivet, uppförandekoder och antibedrägeriavtal

Ett förbättrat sparandedirektiv som dessutom omfattas av fler stater i Europa är viktigt för de nationella skattesystemens legitimitet och för att visa att globaliseringen inte öppnar dörrar för skatteundandragande. Uppförandekoden för företagsbeskattningen har samma funktion.

Sparandedirektivet innebär ett automatiskt utbyte av information om räntebetalningar mellan medlemsstaterna vilket möjliggör beskattning av dessa räntebetalningar i den medlemsstat där betalningsmottagaren har sin skatterättsliga hemvist. För Österrike och Luxemburg tillämpas en övergångslösning som innebär att en källskatt tas ut i stället för att information lämnas.

Direktivet tillämpas fr.o.m. den 1 juli 2005 då även Schweiz, Liechtenstein, San Marino, Monaco och Andorra samt kanalöarna, Isle of Man och beroende eller associerade territorier i Karibien genom särskilda anslutningsavtal började tillämpa bestämmelser motsvarande direktivets.

Kommissionen lade under 2008 fram en rapport samt ett förslag till ändringsdirektiv. De ändringar som föreslås gäller hur man ska förfara om en fysisk person som är faktisk betalningsmottagare är dold bakom en juridisk struktur, definitionen av betalningsombud och definitionen av vilka inkomster av sparande som ska omfattas av direktivet.

Ändringsdirektivet, i form av ett kompromissförslag, har behandlats av Ekofinrådet vid flera tillfällen utan att någon överenskommelse har träffats. Kommissionen har inlett diskussioner med Singapore, Hongkong, Macao och Norge, om att även dessa länder ska tillämpa motsvarande bestämmelser som i sparandedirektivet. Eftersom ambitionen är att kommande avtal ska omfatta

ändringarna i sparandedirektivet så förhindras dessa förhandlingar av att enighet inte kan uppnås kring ändringsdirektivet.

Kommissionen vill även med det liggande kompromissförslaget som grund inleda förhandlingar med Schweiz, Liechtenstein, San Marino, Monaco och Andorra om ändringar i deras anslutningsavtal. Europeiska rådet uppmanade i slutsatser från den 28–29 juni 2012 till snabb enighet om ett förhandlingsmandat för detta. Inte heller vid Ekofinrådets möte den 13 november 2012 nåddes dock någon överenskommelse. Frågan ska behandlas vidare.

År 2006 inleddes förhandlingar med Liechtenstein om ett avtal om rättsligt samarbete för att bekämpa bedrägerier och annan olaglig verksamhet som skadar EU:s medlemsstater och Liechtensteins finansiella intressen (antibedrägeriavtalet).

Sedan Liechtenstein i mars 2009 deklarerade att man accepterar OECD:s standard för informationsutbyte i skatteärenden utvidgades förhandlingarna till att även omfatta direkta skatter och därtill kopplat informationsutbyte i administrativa skatteärenden i enlighet med OECD:s standard.

Kopplat till detta avtal finns även frågan ovan om att ge kommissionen mandat att förhandla om liknande avtal med Andorra, Monaco, San Marino och Schweiz. Dessa stater har liksom Liechtenstein ett nära samarbete med EU, varför avtalen är viktiga. Beträffande Schweiz är det fråga om att komplettera ett redan befintligt antibedrägeriavtal, främst vad avser avtalets tillämpningsområde för direkta skatter och informationsutbyte i administrativa skatteärenden i enlighet med OECD:s standard. Det har inte gått att nå någon överenskommelse om antibedrägeriavtalet med Liechtenstein och mandat för förhandlingar med övriga relevanta tredje länder.

Socialdemokraterna delar helt uppfattningen att det är av synnerlig vikt att både antibedrägeriavtal och informationsutbyte i skattefrågor med Liechtenstein kommer till stånd samt att kommissionen förhandlar fram liknande avtal med Andorra, Monaco, Schweiz och San Marino. Förhandlingarna med Liechtenstein och Schweiz – Liechtenstein är de facto helt beroende av Schweiz – innehåller nyckeln till framgång. Dessa stater bör sättas under ökad press genom EU. Genom EES-avtalet åtnjuter de stora ekonomiska fördelar av EU, vilket inte är rimligt då de fungerar som centrum för skattefusk, penningtvätt m.fl. illegala aktiviteter under skydd av sin banksekretess och ovilja till transparens.

Vi menar att Sverige bör gå i spetsen för ett fullständigt informationsutbyte i skattefrågor och transparens i fråga om vilka beskattningsbara tillgångar som finns var placerade. Informationsutbytet ska ske spontant och inte enbart på anmodan. Det är viktigt att regeringen ser till att EU och Europa går före i detta. Regeringen måste inom EU och OECD noga följa hur informationsutbytesavtalen fungerar i praktiken samt verka för förbättringar av OECD:s standardavtal. Riksdagen ska fortlöpande hållas uppdaterad i sådana frågor. Regeringens handläggning av den amerikanska Foreign Account Tax Compliance Act eller Fatca har brutit i öppenhet gentemot riksdagen.

Utifrån både skatteuppbördsintressen och etiska utgångspunkter är det viktigt att kriminella organisationer, terrorister och diktatorer inte ska kunna gömma pengar i europeiska skatteparadis med nära förbindelser med Europe-

Fel! Okänt namn på

iska unionen. Regeringarna i EU:s medlemsstater och kommissionen har ett stort ansvar för att driva frågan att banksekretessen och skatteundanhållandet i de europeiska skatteflyktsparadisen upphör.

Sverige måste slutligen inom både EU och OECD verka för en mer multilateral ansats i skatteavtalsarbetet för att hjälpa utvecklingsländerna till att också få del av dolda tillgångar genom spontant informationsutbyte.

Storföretagens skattebetalningar och OECD:s rapport

Det finns en europeisk och internationell debatt kring de stora globala koncernernas skattebetalningar. OECD har genom sin rapport Addressing Base Erosion and Profit Shifting redovisat sitt arbete med åtgärder för att komma till rätta med multinationella företags alltmer aggressiva skatteplanering. OECD:s skattekommitté och OECD:s forum för skatteadministration tänker redovisa en plan för konkreta åtgärder i juli 2013. Utöver själva åtgärderna ska även en tidsplan för att sätta i gång dem redovisas samt anges vilka resurser och metoder som krävs för att kunna implementera föreslagna åtgärder.

G20 har tidigare också tagit upp frågan. G20-staternas finansministrar har vid sitt möte i Moskva välkomnat OECD:s rapport och uttalat att säkra skattebaser utgör en viktig del i arbetet för långsiktigt hållbara finanser. De är beredda att vidta åtgärder för att komma till rätta med skatteflykt och ser fram emot OECD:s åtgärdsplan.

Sverige har i dag en alltför låg profil i dessa frågor. Vi socialdemokrater vill att Sverige är pådrivande och går i täten för nya internationella regelverk som sätter stopp för skatteflykten till skatteparadisen. Förslagen från OECD är en bra utgångspunkt. Det är viktigt för Sverige och andra välfärdsstater, men också för många fattiga länder som nu berövas de skatteintäkter de rätteligen borde ha.

Land-för-land-rapportering

Sverige bör verka för att skatteredovisningen i alla länder öppnas upp genom ett världsomspännande krav på land-för-land-rapportering. Företag ska rapportera sina vinster och skatter i varje land där de är verksamma så att myndigheterna i alla länderna får vetskap om hur mycket skatt som företagen är skyldiga att betala. Det är den första förutsättningen för respektive land att bedöma om redovisningen i det egna landet är rimlig. Norge har tagit ett sådant beslut och det är hög tid att Sverige ansluter sig. Ett begränsat sådant förslag förbereds nu inom EU för gruvindustrin men det bör naturligtvis omfatta all internationell företagsamhet.

Erasmus för alla

Vuxnas lärande måste stärkas i ett europeiskt perspektiv. Både den formella och informella delen av vuxnas lärande måste utvecklas inom EU för att Europa 2020-strategin ska kunna förverkligas.

Kritiken från frivilligorganisationer (s.k. NGO:er) i Europa och folkbildningen i Sverige har pekat på att det är en stor slagsida mot högre utbildning

och yrkesutbildning i programmet Erasmus för alla. Vuxnas lärande, både de formella och informella delarna, får en mer undanskymd roll.

Vuxnas lärande, inklusive folkbildning, bör behållas som ett eget sammanhållet fokusområde. Budgetresurserna för vuxnas lärande bör ligga i paritet med budgetavsättningen för fokusområdena ungdomar och skolor. Det bör också finnas möjlighet till mobilitet och deltagande i Europasamarbeten för äldre och kortutbildade. Regeringen bör agera för att Erasmus för alla utvecklas på detta sätt.

Yrkeskvalifikationsdirektivet

Vi välkomnar initiativet till modernisering av yrkeskvalifikationsdirektivet och de ansträngningar som görs för att underlätta rörligheten inom EU. Möjligheten för arbetstagare och egenföretagare att röra sig inom EU är viktigt för att tillgodose tillgången på kompetens. Vi är dock mycket oroade över vad yrkeskvalifikationsdirektivet kommer att innebära för sjuksköterskornas kunskapsnivå. Alla sjuksköterskeutbildningar i Europa bör vara högskoleutbildningar med antagningskrav på tolv års skolutbildning. Om lägre kunskapskrav ställs på sjuksköterskor riskerar patientsäkerheten och legitimationen att urholkas. Regeringen måste agera med kraft i denna fråga.

Ett gemensamt europeiskt asylsystem

Migration handlar om människor och möjligheter. En socialdemokratisk migrationspolitik utgår från en stark solidaritet människor emellan. Världen krymper. Globaliseringen föder hopp och framtidstro, men också oro. En framgångsrik migrationspolitik är därför en politik som sätter jobben främst och full sysselsättning för dem som nyss har kommit hit.

För att dra nytta av den kraft och potential som finns i invandringen är jobb det viktigaste verktyget. Jobb är vägen till ökad delaktighet och samhörighet i samhället, till integration och självförsörjning som skapar tillväxt för Europa. En starkare arbetslinje ska genomsyra välkommandet för de grupper som är i arbetsför ålder.

Integrationen mellan EU:s länder ökar samtidigt som det finns en risk att gränsen mot omvärlden dras skarpare. Ökade flyktingströmmar innebär en stor utmaning för EU. Skillnaden mellan EU-ländernas flyktingpolitik är för stor och när många europeiska länder nu driver en allt striktare migrationspolitik måste Sveriges röst i EU vara än tydligare i kraven på gemensamt ansvarstagande och upprätthållande av internationella konventioner. Människor på flykt undan krig och förtryck i ska inte mötas av uttalanden om illegal migration och stängda gränser utan av ett värdigt mottagande.

Rätten till asyl handlar i grund och botten om solidaritet mellan folken över landgränserna. Vi socialdemokrater vill att EU ska ha en gemensam rättssäker, human, solidarisk och effektiv asylpolitik. Alla asylsökande ska garanteras en rättssäker och effektiv asylprövning i hela EU. Den utveckling vi ser på det europeiska området pekar dock på stora behov och hårt arbete under kommande år, inte minst i mottagandeförhållandena, för att det ska finnas trovärdighet i viljan att ha ett gemensamt asylsystem.

Fel! Okänt namn på

När människor flyttar sprids kunskap, nätverk växer och nya möjligheter uppstår. Sverige är ett tydligt exempel på att den kunskap, arbetskraft och mångfald som kommit hit har haft stor betydelse för svensk utveckling och tillväxt.

Arbetskraftsmigration är en naturlig del av en globaliserad värld och den kommer att öka, också till Europa. Det är en nödvändighet då Sverige och EU står inför stora demografiska utmaningar. Arbetskraftsinvandring är viktig för tillväxt. Men det förutsätter ordning och reda på arbetsmarknaden, en stärkt roll för arbetsmarknadens parter och full respekt för gällande villkor och kollektivavtal, så att oseriösa arbetsgivare inte kan utnyttja människor på flykt.

Europeisk försvarsindustri

Sverige ska vara en aktiv part i mellanstatligt samarbete kring försvarsfrågor och frågor som gäller civil krishantering. För ett effektivare militärt och civilt försvar är det positivt om Europas länder utnyttjar sina resurser på ett mer effektivt sätt. Det kan ske genom sammanslagning av resurser och/eller genom gemensamt utnyttjande. Det är dock viktigt att hävda Sveriges och andra staters självständighet, och samarbetet måste bygga på frivillighet och förtroende.

Sverige ska ta en aktiv del i att stärka Europas försvarsindustri genom att uppmuntra och stödja svensk medverkan i industriellt samarbete som också gynnar svenskt försvar och svensk säkerhet. Svensk försvarsindustri har ett mångårigt och unikt kunnande som gör Sverige till en självklar deltagare i utveckling av Europas framtida försvarsindustri och kan bidra till att utveckla en mer integrerad, hållbar och konkurrenskraftig industri. Sverige skall delta i genomförandet av direktiven om offentlig upphandling och om överföringar inom EU men förbehåller sig rätten att undandra delar som är av väsentlig säkerhetsmässig betydelse för landets försvar. Samarbetet ska ske på mellanstatlig nivå och bygga på frivillighet och förtroende.

Stockholm den 27 mars 2013

Urban Ahlin (S)

Carina Hägg (S)

Carin Runeson (S)

Kenneth G Forslund (S)

Tommy Waidelich (S)

Olle Thorell (S)

Désirée Liljevall (S)